

Çevrimiçi Ö?renme Haz?r Bulunu?luluk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çevrimiçi Ö?renme Haz?r Bulunu?luluk Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18542>

Özet

Çevrimiçi Ö?renme Haz?r Bulunu?luluk Ölçe?i (ÇÖHBÖ), bireylerin çevrimiçi ö?renme ortamlar?nda ba?ar?l? bir ?ekilde yer alabilme düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir uyarlama arac?d?r. Ölçek, özellikle **çevrimiçi ö?renme** sürecine ba?lamadan önce ö?rencilerin sahip olmas? gereken teknik, motivasyonel ve psikolojik yeterlilikleri de?erlendirir. Yurdugül ve S?rakaya (2013) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanan bu araç, 5 alt boyut ve toplam 18 maddeden olu?maktadır. Ölçek, ö?rencilerin kendi ö?renme süreçlerini yönetme kapasiteleri, teknik yeterlilikleri ve ö?renmeye yönelik içsel güdülenmeleri gibi kritik haz?r bulunu?luluk bile?enlerini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi Ö?renme Haz?r Bulunu?luluk, **Çevrimiçi Ö?renme**, **Özyeterlik**, **Özgüdümlü Ö?renme**, Ö?renci Kontrolü, Adaptasyon, E?itim Teknolojileri.

Yazarlar

H. Yurdugül, Didem ALSANCAK SIRAKAYA

Amaç

Çevrimiçi Ö?renme Haz?r Bulunu?luluk Ölçe?i'nin temel amac?, yüksekö?retim veya yeti?kin e?itimi düzeyindeki kat?l?mc?lar?n, çevrimiçi e?itim formatlar?na geçi? yapmadan önce bu ortamlara ne ölçüde haz?r olduklar?n? belirlemektir. Bu, hem ö?rencilerin potansiyel zorluklar?n? önceden tespit etmeye hem de e?itim kurumlar?n?n destekleyici stratejiler geli?tirmesine olanak tan?r.

Ölçek, bireylerin teknik becerileri (bilgisayar ve internet kullan?m?), motivasyon seviyeleri ve **özüdümlü ö?renme** yetenekleri gibi farklı alanlardaki haz?r bulunu?luluk düzeylerini ayrı ayrı ölçerek, çevrimiçi ö?renmenin gerektirdi?i çok boyutlu yeterlili?i de?erlendirmeyi hedefler.

Yap?

Çevrimiçi Ö?renme Haz?r Bulunu?luluk, bir bireyin çevrimiçi bir e?itim program?nda ba?ar?yla yer almas?n? sa?layan çok boyutlu bir psikolojik yap?d?r. Bu yap?, bili?sel, davran?sal ve teknolojik yeterliliklerin bir kombinasyonunu içerir. Ölçek, bu haz?r bulunu?luluk yap?s?n? be? temel alt boyutta incelemektedir.

Bu be? alt boyut, ö?rencilerin teknik araçlara hakimiyetlerinden (Bilgisayar/?nternet Özyeterli?) kendi ö?renme süreçlerini yönetme becerilerine (Özgüdümlü Ö?renme ve Ö?renci Kontrolü) ve

ö?renmeye yönelik içsel itici güçlerine (Ö?renme ?çin Motivasyon) kadar geni? bir yelpazeyi kapsamaktadır. Ölçek, bu yeterliliklerin çevrimiçi ortamdaki ba?ar? için kritik oldu?unu varsaymaktadır.

Geçerlik

Ölçek, Yurdugül ve S?rakaya (2013) tarafından Türkçe'ye uyarlanm??tır. Uyarlama çal??mas? kapsamında, ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amacıyla faktör analizleri gerçekleştirilmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?na benzer ?ekilde be? faktörlü bir yap?nın do?ruland??? ve maddelerin ilgili alt boyutlara yeterli düzeyde yüklendi?i bildirilmi?tir.

Uyarlama sürecinde, **geçerlik** çal??malar?, ölçek maddelerinin Türk kültürüne ve e?itim ba?lam?na uygunlu?unu sa?lamak için dilsel e?de?erlik ve uzman görü?leri ile desteklenmi?tir. Çal??manın ba?l??? da (geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?) yap?sal geçerli?in incelendi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Çevrimiçi Ö?renme Haz?r Bulunu?luluk Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri, uyarlama çal??mas?nda iç tutarlılık yöntemleri kullanılarak raporlanm??tır. Genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile de?erlendirilen bu çal??malar, ölçek maddelerinin tutarlı ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermi?tir.

Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? (çevrimiçi ö?renme haz?r bulunu?lulu?u) ölçmede ba?arılı oldu?unu ve bireylerin yan?tlar?nın zaman içinde tutarlılık gösterdi?ini i?aret eder. Detaylı **güvenirlik** katsay?lar?, orijinal makalede yer almaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek, Yurdugül ve S?rakaya (2013) tarafından yap?lan do?rulamaya? ve/veya aç?mlaya?c? faktör analizi sonucunda toplam 18 madde ve 5 alt boyuttan olu?an bir yap?ya sahiptir. Bu faktörler, çevrimiçi ö?renme ortamlar?nda ba?arılı olmanın temel bile?enlerini temsil etmektedir:

Bilgisayar/?nternet Özyeterlili?i: Ö?rencinin çevrimiçi kaynaklara eri?me ve internet araçlar?n? kullanma konusundaki inanc?.

Özgüdümlü Ö?renme: Ö?rencinin ö?renme sürecini ba?msuz olarak planlama, izleme ve de?erlendirme yetene?i.

Ö?renci Kontrolü: Ö?rencinin çevrimiçi ortamdaki kendi ö?renme hız?n? ve içeri?ini yönlendirme kapasitesi.

Ö?renme ?çin Motivasyon: Çevrimiçi ö?renmeye yönelik içsel ve d??sal güdüler.

Çevrimiçi İletişim Özyeterlili?i: Asenkron veya senkron yazılı iletişim araçlar?n? kullanarak

kendini net bir şekilde ifade etme becerisi.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmaktadır (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak uyarlama çalmaları genellikle Likert formatında korur). Ölçek toplam 18 maddeden oluşmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yükseköğretim öğrencileri, uzaktan eğitim programlarına katılan yetişkinler.

Yaş Grubu: Üniversite çağı ve üstü.

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışması genellikle Türkiye'deki üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, öz-bildirim temelli bir anket. Öğrencilerden, çevrimiçi öğrenme ile ilgili çeşitli durumlar veya yeterlilikler hakkındaki görüşlerini belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Uzaktan Eğitim, Dijital Yeterlilik, **Özyeterlilik**, **Özgüdümlü Öğrenme**, Yapısal Eğitimlik Modellemesi, **Güvenirlik**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: Belirtilmemiştir.

Yazın Adresi (Sorumlu Yazar): Didem ALSANCAK SIRAKAYA için iletişim e-postası: alsancakdidem@gmail.com

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal uyarlama çalışması 2013 yılında yayınlanmıştır. Ölçek, akademik ve araştırma amaçlı kullanılmaları için genellikle yazarın izniyle ücretsizdir. Ticari kullanılmaları için yazarla iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim, sorumlu yazar Didem ALSANCAK SIRAKAYA üzerinden sağlanabilir.

Ölçe?in tam metni ve detayl? metodolojik bilgileri içeren orijinal makaleye a?a??daki linkten ula??abilir: egitimvebilim.ted.org.tr. Ayr?ca ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: cevrimici-ogrenme-hazir-bulunusluluk-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yurdugül, H. ve S?rakaya, D. A. (2013). Çevrimiçi Ö?renme Haz?r Bulunu?luluk Ölçe?i: geçerlik ve güvenilirlik çal??ması?. *E?itim ve Bilim*, 38(169), 391-405.

Çevrimiçi Ö?renme Haz?r Bulunu?luluk Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, toplam 18 madde ve 5 alt boyuttan olu?maktadır. Alt boyutlar ve ilgili maddelerin örnekleri a?a??dad?r:

Bilgisayar/?nternet Özyeterli?i (3 m): Çevrimiçi ö?renmede bilgiye ula?ma sürecinde interneti kullanma konusunda kendime güvenirim.

Özgüdümlü Ö?renme (6 m): Zaman? iyi yönetirim.

Ö?renci Kontrolü (9 m): Çevrimiçi ortamda kendi ö?renme sürecimi yönlendirebilirim.

Ö?renme ?çin Motivasyon (13 m): Çevrimiçi ortamda ö?renmeye yönelik güdülerim vard?r.

Çevrimiçi ?leti?im Özyeterli?i (17 m): Yaz?l? ileti?imde kendimi ifade etmede(duygular ve espri) kendime güvenirim.